

כג. ווואפ כל הנ"ל איז העדרות והארות והסבירות; דער עיקר איז אבער מעשה בפועל, ווואס "המעשה הוּא העיקר":
מ' זאל בפועל ממש מוסיף זיין איז לימוד התורה, כולל אויך פנימיות החדרה.

ובמיוחד זאל מען זיך כשהarel זיין אויפצוטאן בנוגע צו לימוד התורה ברבים, ווואפ זכחות הרבים מסייעתם⁸⁸, אוון וויבאלד איז ער האט גע' פועלט איז די רבים זאלן לערדגען תורה ווערטע עס אויך זיין זכחה, וויא דער דין איז איז אין יורה דעה⁸⁹, איז איינגעראט ווואס העלפט א צווייתן לערדגען תורה, איז דאס נחشب "כאילו הוּא לומד בעצמו" - אויב ער מאכט פאר דערויף א הבאי⁹⁰.

בד. אוון וויבאלד איז "חלמוד גדוֹל שמביא לידי מעשה"⁹¹ - איז א זיכערע זאך איז די הוספה אין לימוד התורה וועט ניט גורע זיין אין מעשה המצוות⁹², אוון אפיילו ניט אין טאן אין די מבצעים,

ואדרבה - די הוספה אין לימוד התורה וועט פועלן איז עס זאל זיין א הוספה אין מעשה המצוות אוון אין די מבצעים. אוון דאס וועט אויך בראונגען א הוספה אין דער ברכה פון דעם אויבערשטיין, ווואס ס'אייז שוין זיכער בעוווען דער נכתביין ונחתמיין לאלהר בספרן של צדייקים גמורין⁹³ -

איז עס ווערט א שנה אוריה, שנה ברכה, אוון שנה גדורלה אוון שנה גאולה, פארבונדז מיט א שנה הורה, שנה הפליה אוון שנה השובה, בית די אלע ברבותה וויאס הויבן זיך אן מיט די אותיות שבינהיים, וויאס זיינגען אין זיך כוֹלֶל אלע ברבותה, ביז צו דער ברכה העיקרית - גאולה האמיהית רהשלימה למטה מעשרה ספרחים, בקרוב ממש.

* * *

כה. זוה לנגן זאמר מאכר ד"ה שנבה ישראל גרא.

* * *

כו. ס'אייז דאך דג'il צו אפערנדען א פירוש רשיי פון פרצת השבעה בית די דיווקים שבזה.

ויאס בכל דארך מען דאך מכרייך זיין איז וועלכז
- קאפיתל -

(88) ראה אבוח פ"ב כ"ב. (89) ר"ס רפו. (90) רמ"א שם.
(91) קידושין מ, ב. (92) ראה הל' הת' לאדה"ז פ"ד ס"ג-ד.
(93) ראה ר"ה טז, ב.

קָאַפִּיטֵל אִיז דָעַר רְשָׁי וּוֹאָס מְוֹועֵט אֲפָלֻעָרְנָעֶן; מְשָׁא"ב בְּפִרְשָׁתֵנוּ אִיז דָאָס נְיִיטָנוּ, וּוֹאָרוּם דִי גָאנָצָע פֶּרְשָׁה (הָאַזִּינוּ) אִיז אַיִינְ קָאַפִּיטֵל - קָאַפִּיטֵל לְבָה.

וּוֹאָס הָגָם אָז עַס זִיִינְעַץ דָא מְעֻרְעִים אָוִיף דָעַר חָלוֹקה אָוִיף קָאַפִּיטְלָעַךְ אִין חָוּמָשׁ⁹⁴ [מְשָׁא"ב בְּנָוְגָעַ צָו דִי פְּרִשְׁיוֹת פְּתֻחוֹת וּסְחֻמָּות] (וּוֹאָס אִין יַעֲדָעַר קָאַפִּיטֵל זִיִינְעַן דָא כִּמָה מְהָם), וּוֹאָס דָאָס אִיז דָאָךְ פָוָן מְשָׁה רְבִינְוֹן⁹⁵ - דָעְרָפָוָן אַבָּעָדָר וּוֹאָס דִי חָלוֹקה אָוִיף קָאַפִּיטְלָעַךְ אִיז נַחֲקָל גַּעֲוָוָרָן בְּחַפּוֹצָות יִשְׂרָאֵל, אִיז פָּאַרְשְׁטָאַנְדִּיק, אָז אָוִיךְ דָאָס אִיז מְדוּיק אָוָן סְאִיז דָא אָן עֲנֵין אִין דָעַם.

כֵז. דָעַר בִּיאָוָר וּוֹאָס מְקָעַן זָאָגָן אִין דָעַם וּוֹאָס (גָאנְצָ) פָרָה אַזִּינוּ אִיז קָאַפִּיטֵל לְבָה:

מְהָאָט גַּעֲרָעְדָט פְּרִיעָדָר (סְיִ"ב) אָז פָרָה אַזִּינוּ אִיז דִי לְעַצְטוֹ פְּרָשָׁה אִין תּוֹרָה וּוֹאָס מְלִיעָנֶת בְּיוֹם הַשְׁבָתָה (פָאָר דָעַם וּוֹאָס מְהָוִיבָט אָן לִיְיָנָעַן דִי הַוּרָה פָוָן-דָאָס-גַּנִּי) - וּוֹאָרוּם פָרָה זְזַאת הַבְּרָבָה לִיְיָנָעַט מְעַן-אַלְעָמָל בְּשִׁמְחָת תּוֹרָה, אָוָן שְׁמָחָת קָעַן קִיְינְמָאָל נִיט אַוִיסְקוּמָעַן בְּיוֹם הַשְׁבָתָה [וּוֹאָרוּם "לֹא אָדָ"ו רְאַשׁ"⁹⁶, קָעַן דָאָךְ יּוֹם בָרָה נִיט זָיִינְ בְּשִׁבְתָה, אָוָן שְׁמָחָת אִיז אַלְעָמָל דָעַר זָעַלְבָעָר טָאג אִין וּוֹאָךְ וּוֹיְיָם בָרָה]⁹⁷,

וּוֹאָס אִין דָעְרוֹיָף (אָז פָרָה אַזִּינוּ אִיז דִי לְעַצְטוֹ פְּרָשָׁה וּוֹאָס מְלִיעָנֶת בְּשִׁבְתָה) אִיז מְוֹדָגָש אָז פָרָה אַזִּינוּ אִיז פָאַרְבּוֹנָדָן מִיט כָל הַתּוֹרָה כָוֹלה.

וּבְפִרְט אָז גָאנְצָ פָרָה אַזִּינוּ אִיז דָאָךְ "דְבָרֵי הַתּוֹרָה הַזָּאת"⁹⁸. אָז אִידָנוּ זָאָלָיְיָ מְקִיָּם זָיִינְ דִי גָאנָצָע תּוֹרָה, "הַחֲוֹרָה הַזָּאת". אָוָן וּוֹיְבָאָלָד אָז אִין פָרָה אַזִּינוּ שְׁטִיְיָת בְּהַדְגָשָׁה כָל הַתּוֹרָה כָוֹלה, דָעְרָפָאָר אִיז דִי גָאנָצָע פְּרָשָׁה קָאַפִּיטֵל "לְבָה" - וּוֹיְיָמָגְעָפִינְט בְּכָמָה עֲנֵינִים אָז תּוֹרָה אִיז פָאַרְבּוֹנָדָן מִיט דָעַם עֲנֵין פָוָן לְבָה:

דִי תּוֹרָה עַנְדִיקָט זִיךְ מִיט דָעַם לְמַ"ד פָוָן "לְעִינֵי כָל יִשְׁדָאָל", אָוָן הוֹיְבָט זִיךְ אָן מִיט דָעַם בַּיְ"חַ פָוָן "בְּרָאָשִׁית",⁹⁹ וּמְכֻבּוֹאָר אִין סְפָרִים¹⁰⁰ אָז [וּוֹיְבָאָלָד "נְעוֹז סּוֹפֵן בְּתַחְלַתְךָ" אִיז דִי צְוּוֵיְיָ אַזְתִּיחָתָה, לְמַ"ד (פָוָן סּוֹפֵן הַתּוֹרָה) אָוָן בַּיְ"חַ (פָוָן תַּחְלַת הַתּוֹרָה), וּוֹעֲדָן דָעַר וּוֹאָרט "לְבָה".

- עד"ז -

94) ראה ספר החודעה ח"ב ע' שם. שם ע' שנא-שנגב. וראה גם לקו"ש יתרו השל"ח הע' 40. 95) ראה לקו"ש חט"ו ע' 425 הע' 17.

96) רמב"ם הל' קדחה"ח דפ"ז. טוד או"ח ר"ס חכחה.

97) פרשנתנו לְבָה, מד. 98) ל' הכתוב - שם, מו. 99) ראה תו"ש ר"פ בראשית אותן יט. ושם. 100) ספר יצירה פ"א מ"ז.

- ש"פ האזינברג, שבת שובה -

עד"ז איז בנווגע צו דעם פרק לב אין חניא [זואם אע"פ
אז לכתלה האט עם דער אלסטער רבבי ניט אידיגגעשטעלט אין
חניא¹⁰¹, אבער דערנאר האט עד דאר עס יע אידיגגעשטעלט¹⁰²,
זואם דער פרק רעדס זועגן אהבת ישראל, "ואהבת לרעך
במור¹⁰³, אוֹן אֶז "כּוֹלֵן מִתְאִימָות וְאַבָּא" לכוֹלָנָה כּוֹ".
זואם דער עניין פון אהבת ישראל איז דאר אוירך "כל
התורה בולה"¹⁰⁴.

ובפרט לוית דעם זואם דער רמב"ם¹⁰⁵ זאגט איז "כל התורה
ניחנה לעשות שלום בעולם", זואם דאם הוויבט זיך אן פון דעם
זואם ס' איז דא שלום אוֹן אהבת ישראל צוויישן אידין, זואם דאם
ברעננט איז עס זאל זיין שלום ואהבה צוויישן דעם אויבערשטן
מייט אידין, ווי רש"י¹⁰⁶ צווייסטר פירוש (אין מסכת שבח¹⁰⁷)
אויף "דעלך מני לחברך לא העbid", איז "לחברך" גיט אוייפ
דעם אויבערשטן, ווי עס שטייט¹⁰⁸ "רעך ורע אביך אל חזוב",
זואם "רעך זה הקב"ה".

זואם ע"פ הנ"ל, איז כל ההורה בולה איז פארבונדן מיט
"לב" - איז אוירך פארשטאנדיק בנווגע צו פ' האדינו, קאפיקטל
לב פון משנה תורה.

כח. אין פרשנתנו איז דעם לעצמן פסוק¹⁰⁹ פון דעם שייעור חומש
פון יומם ב' דר"ה (פון שני בייז שביעי) שטייט: "הרניינו גרים
עמם כי דם עבדינו יקום ונתקם ישיב לצריו גו".

שפטעלט זיך רש"י אויף די וווערטער "הרניינו גרים עמו"
און איז מפרש: "לאותו הזמן ישתחוו האומות את ישראל, ראו מה
שבחד-של אומה זו שדבקו בהקב"ה בכל התלאות שעברו עליהם ולא
עזבויהם, יודעים היו בטובו ובעבוזו".

דארכ' מען פארשטיין:

א) זואו איז מרומז אין פסוק די אלע עניבים זואם רש"י
זאגט: עס שטייט דאר מערנית ווי "הרניינו גרים עמו", איז גא
גרים ובעלן משבח זיין די אידין - איז פון זואנט נעמת רש"י
זיין פירוש איז זואם ווועט זיין דער שבח?

ב) אדרבא: אין המשך הפסוק שטייט בפירוש זואם ווועט
זיין דער שבח: "בי דם עבדינו יקום ונתקם ישיב לצריו גו" -

- זואם -

(101) בהמהדו"ק - ראה "רשימה קצחה של כתבי יד ספר החניא"
(בsono"ם התניא הוצאת קה"ת השל"ט ואילך). (102) קדושים ים,
יח. (103) שבת לא, א. (104) סוף הל' הנוכה. (105) שם ד"ה
דעלך. וראה גם שמוא"ר רפכ"ז. פרש"י עה"פ משליכן, י. (106)
בשליכן. (107) פסוק מג.

הנחת הח' בלחי מוגה

לד. האמור לעיל אודות גודל מעלה פ' האזינו — מודגש גם בנגלה דתורה (נוסף על האמור לעיל שהחיו בדכתיבת ס"ת נלמד ממ"ש „ועתה כתבו לכם את השירה הזאת“):

במסכת ר"ה (לא, א) מובא השיר שהיו הלוים אומרים בבית המקדש בכל יום ויום, ובבואר שיצירות המזמור לבריאה דיום זה כו'. ואח"כ אומרת הגمرا: „במוספי דשבתא מה היו אומרים כו' הזינו לך“. ומפרש רש"י: „פרשת שירות האזינו חולקים אותה לששה פרקים כו'“, וכ"א מהפרק מתייחל בא' מהאותיות „הזינו לך“. והגמר מסיימת: „דרך שחלוקין כאן, כך חלוקין בבית הכנסת“ („כך קוראין אותה ששה הקוראין בספר תורה“).

עוד"ז איתא ברמב"ם (הלי' חמידין ומוספין פ"ו ה"ט): „במוספי שבת אומרים שירות האזינו, וחולקין אותה לששה פרקים הזינו לך, וכך קוראין אותה ששה בבית הכנסת“.

אדר תשנ"ה
116115

זאת אומרת, שבפ' האזינו ישנו ב' מעלות מיוחדות:

א) בנוגע לחלוקת הפרשיות בשאר הסדרות, ישנו כמה וכמה חילוקי מנהגים, משא"כ בנוגע לחלוקת הפרשיות לשירות האזינו — ישנו הסימן ד„הזינו לך“, היינו, שחלוקת הפרשיות היא באופן שכ"א מהן מתחילה בא' מהאותיות „הזינו לך“ [וישנים רק חילוקי דעת בנוגע לב', האותיות „לק“, מהיכן מתחילה ב' פרשיות אלו].

אדר תשנ"ה
116115

ב) שירות האזינו היו הלוים אומרים במוספים של כל שבת ושבת, באופן שככל שבת היו אומרים פרשה אחת, עד שבמשך ששה שבתות היו מסיימים את כל שירות האזינו, וחזרו חלילה, במשך כל שבתות השנה.

לה. עוד"ז בנוגע למושג "שפ' האזינו" קשורה עם עבודת התשובה — מצינו זאת גם בפס"ד הרמב"ם:

בähl' תפלה (פי"ג ה"ה) כותב הרמב"ם: „כל העולה לקרות בתורה פותח בדבר טוב ומשיים בדבר טוב, אבל פרשת האזינו קורא הראשון וכו', ולמה פוסקין בה בעניינות אלו, מפני שהן דברי תוכחה כדי שיחזרו העם בתשובה“.

וגם בזה רואים עד כמה מדויקים דברי רבותינו נשיאינו — דהנה, ישנו הטוענים ושואים מהו המקור לעניין פלוני בנגלה דתורה, בגמר ובפוסקים וכו' — הנה בנוגע להאמור לעיל מפורש המקור בנגלה דתורה, הן בנוגע לגודל מעלה פ' האזינו, והן בנוגע לשיכחותה עם עבודת התשובה וכו'.

לו. ע"פ האמור לעיל שבפ' האזינו כלולה כל התורה כולה, ולכן למדים את החיו בדכתיבת ספר תורה ממ"ש „ועתה כתבו לכם את השירה הזאת“ — מובן, שכאשר נמצאים בשבת פ' האזינו, hari זה והזמן המתאים לעורר עוה"פ אודות הפעולה וההשתדלות שלכאו"א מבני, „עד תוםם“, תה"י אותן א' בספר תורה.

וכמובן כמובן כמ"פ שככל ס"ת ישנו שניים ריבוא אותיות, נגד שניים ריבוא נשמות ישראל, ועוד"ז מובן שככל ס"ת כלולים ומוחדים כל נשמות בני"י כולם. וע"פ מארוז"ל „אסתכל באורייתא וברא עולם“, מובן שגם מציוחם של בני"י מתהווה ע"י התורה, כי גם בני"י הם חלק ממצוות העולם. ובפרט ע"פ הידוע ש„ישראל“ ר"ת „יש שניים ריבוא אותיות לתורה“, היינו, שלכאו"א מישראל יש אותן א' בתורה, ומאות זו נמשכת חיותו והתהוותו וכו'.

ועפ"ז מובן שכאשר פועלם על היהודי שיקנה אותן בספר תורה — מגלים את הקשר שבין נשמהו, "חלק אלה מעל ממש", ובין אותן שלו בתורה, שמנתה נשכת חיותו כו'.

ועפ"ז מובן שההתקשות בכלל זה צריכה להיות בזריזות, ומהות שמחה וטוב לבב, ומאהר ששמחה פורץ גדר, מובן שכאשר ההתקשות בזה היא בשמחה, הרי היא באופן שלמעלה מדידה והגבלה לגמר.

ועי"ז שמחעשים בכלל הנ"ל באופן שלמעלה מדידה והגבלה דומן, "מיד הן נגאלין", למטה מעשרה טפחים, ובמהרה בימינו ממש.

* * *

לו. הביאור בהערות אמרו"ר:

הביאור בזה שגם כאשר נמצאים בתנועה דמסירת נפש ("בי' אחידא בי' להיטה כו'") שיכת החלקות דג' קוין — יובן ע"פ המבוואר במ"א בוגע למ"ש אודות הדלקת נרות המנורה ע"י אהרן הכהן "ויעש כן אהרן" — "להגיד שבחו של אהרן שלא שינה" (פרש"י עה"פ).

דהנה, לכארה אין מובן: מהו החדש בזה שאהרן הכהן התנהג ע"פ ציווי הקב"ה ע"י משה רבינו ולא שינה — מהי הקס"ד שאהרן הכהן ישנה מצויה הקב"ה?!

והביאור בזה (א') הביאורים בזה — המתකבל ביותר):

אהרן הכהן ידע את כל הכוונות שבמצוות הדלקת הנרות, ובודאי כיוון את כל הכוונות בעת הדלקת הנרות. וביחד עם ידיעת גודל ההפלה דהדלקת הנרות — קיים את המצויה כפושטה בתכלית השלימות.

דהנה, הדלקת הנרות הייתה צריכה להיות באופן מדויד ומוגבל ומדויק, היינו, כמוות השמן שהיו נתונים במנורה ה'י' לצורך להיות מדויק ביותר, לא פחות ולא יותר, שהרי הכליל שבו היו נתונים את השמן ה'י' נדרש להיות מלא (ככל כל שרת שם מקדשים כשהם מלאים כו'), ולאידך — היו צריכים להזהר שלא ישפך מואה מהשמן, לאחר שהשמן הוא של הקדש כו'.

[ובפרט ע"פ המבוואר במדרש] שאהרן הכהן דאג שמא מעל ב"שמן הטוב על הראש יורד על הזקן גו', עד שמשה רבינו הבטיח לו בשם של הקב"ה שאין לו מה לדאוג על עניין זה וכו'].

וזהו "שבחו של אהרן שלא שינה" — שביחד עם כל הכוונות הכי נעלמות שבדלקת הנרות, קיים את המצויה בשלימות בכל פרטיו ודקדוקיו, היינו, שכמו השמן הייתה בדיק, ובעת הדלקה לא התגעגע באופן כזה שישפה מעט מהשמן כו', והדלקה הייתה "אל מול פני המנורה" וכו'.

ובפרט ע"פ המבוואר בדורשי חסידות (לקו"ת ר"פ בהעלותך) בוגע לעבודה הרוחנית דהדלקת הנרות — ש"מנורה" קאי על כללות נשמות ישראל, "ויש בה בחיה" זו נרות שם ז' מדרגות בעבודת ה', יש עובד אהבה וכו', ואהרן הוא המدلיק את הנרות הללו, לפי שהוא משבעה רועים המשיכים חיים ואלקות לכללות נש"י כיר להעלות אהבה עזה לה' וכו', זאת אומרת, שע"י הדלקת נרות המנורה ה'י אהרן הכהן מدلיק ומעורר ומרקם את נשמות ישראל להקב"ה, ובאופן ד"אל מול פני המנורה" וכו' —